

Υπόθεση T-34/02 R

B

κατά

Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων

«Διαδικασία ασφαλιστικών μέτρων — Κρατικές ενισχύσεις —
Ενισχύσεις συνδεδεμένες με εργασίες ναυπηγήσεως και μετατροπής πλοίων
που χορηγούνται ως ενισχύσεις για την ανάπτυξη — Ανάκτηση —
Δικαιολογημένη εμπιστοσύνη — Fumus boni juris — Επείγον»

Διάταξη του Προέδρου του Πρωτοδικείου της 25ης Ιουνίου 2002 II-2806

Περίληψη της διατάξεως

1. *Ενισχύσεις χορηγούμενες από τα κράτη — Ανάκτηση παρανόμου ενισχύσεως — Ενίσχυση χορηγηθείσα κατά παράβαση των διαδικαστικών κανόνων του άρθρου 88 ΕΚ — Ενδεχόμενη δικαιολογημένη εμπιστοσύνη όσον αφορά τους αποδέκτες — Προστασία — Προϋποθέσεις και όρια (Άρθρο 88 ΕΚ)*

2. Ασφαλιστικά μέτρα — Αναστολή εκτελέσεως — Προϋποθέσεις χορηγήσεως — Σοβαρή και ανεπανόρθωτη ζημία — Βάρος αποδείξεως
(Άρθρο 242 ΕΚ· Κανονισμός Διαδικασίας του Πρωτοδικείου, άρθρο 104 § 2)
3. Ασφαλιστικά μέτρα — Αναστολή εκτελέσεως — Προϋποθέσεις χορηγήσεως — Σοβαρή και ανεπανόρθωτη ζημία — Απόφαση της Επιτροπής επιτάσσουσα την ανάκτηση κρατικής ενισχύσεως — Εθνικά εκτελεστικά μέτρα — Εσωτερικά μέσα ένδικης προστασίας — Επίπτωση
(Άρθρο 242 ΕΚ· Κανονισμός Διαδικασίας του Πρωτοδικείου, άρθρο 14 § 2)
4. Ασφαλιστικά μέτρα — Αναστολή εκτελέσεως — Προϋποθέσεις χορηγήσεως — Σοβαρή και ανεπανόρθωτη ζημία — Απόφαση της Επιτροπής επιτάσσουσα την ανάκτηση κρατικής ενισχύσεως — Οικονομική ζημία — Αποκλείεται — Προσβολή στα δικαιώματα των αποδεκτών — Έκταση
(Άρθρο 242 ΕΚ· Κανονισμός Διαδικασίας του Πρωτοδικείου, άρθρο 104 § 2)

1. Ενόψει του αναγκαστικού χαρακτήρα του ελέγχου των κρατικών ενισχύσεων, ο οποίος ασκείται από την Επιτροπή βάσει του άρθρου 88 ΕΚ, οι αποδέκτριες μια ενισχύσεως επιχειρήσεις μπορούν να έχουν, κατ' αρχήν, δικαιολογημένη εμπιστοσύνη ως προς τη νομιμότητα της ενισχύσεως μόνον εφόσον η ενίσχυση αυτή έχει χορηγηθεί σύμφωνα με την προβλεπόμενη από το εν λόγω άρθρο διαδικασία.
2. Ο επείγων χαρακτήρας μιας αιτήσεως λήψεως ασφαλιστικών μέτρων πρέπει να εκτιμάται σε σχέση με την ανάγκη εκδόσεως προσωρινής αποφάσεως προκειμένου να αποφευχθεί η επέλευση στον διάδικο που ζητεί το προσωρινό μέτρο σοβαρής και ανεπανόρθωτης ζημίας. Αυτός, ακριβώς, ο τελευταίος υποχρεούται να αποδείξει ότι δεν μπορεί να αναμείνει το πέρας της διαδικασίας της κύριας προσφυγής χωρίς να έχει προηγουμένως υποστεί τέτοιας φύσεως ζημία.

Ωστόσο, δεν μπορεί να αποκλεισθεί η δυνατότητα για τους αποδέκτες μιας παράνομης ενισχύσεως, προκειμένου να αντιταχθούν στην επιστροφή αυτής, να επικαλεσθούν κατ' εξαίρεση περιστάσεις που μπόρεσαν, θεμιτώς, να στηρίξουν τη δικαιολογημένη εμπιστοσύνη τους όσον αφορά το νόμοτυπο χαρακτήρα της ενισχύσεως αυτής.

Το γεγονός ότι επίκειται ζημία δεν είναι ανάγκη να αποδεικνύεται με απόλυτη βεβαιότητα, αλλά αρκεί, ιδίως όταν η επέλευση της ζημίας εξαρτάται από τη συνδρομή ενός συνόλου παραγόντων, να είναι αυτή, σε σημαντικό βαθμό, προβλέψιμη. Ωστόσο, ο αιτών την αναστολή εκτελέσεως υποχρεούται πάντοτε να αποδεικνύει τα πραγματικά περιστατικά που φαίνονται να στηρίζουν την προ-

(βλ. σκέψεις 75-76)

οπτική μας σοβαρής και ανεπανόρθωτης ζημίας.

(βλ. σκέψεις 85-86)

φυγή επελεύσεως σοβαρής και ανεπανόρθωτης ζημίας.

(βλ. σκέψεις 90-93)

3. Στο πλαίσιο μιας εθνικής διαδικασίας ανακτήσεως κρατικής ενισχύσεως, ο αποδέκτης της ενισχύσεως δεν θα επιδοθεί να επικαλεσθεί, προς στήριξη της ένδικης προσφυγής κατά των ληφθέντων από τις εθνικές αρχές εκτελεστικών μέτρων, τον παράνομο χαρακτήρα της επιτάσσουσας την ανάκτησή της αποφάσεως, σε περίπτωση που έχει αμφισβητήσει την απόφαση αυτή βάσει του άρθρου 230 ΕΚ. Πράγματι, σε μια τέτοια περίπτωση, το εθνικό δικαστήριο δεν δεσμεύεται από τον οριστικό χαρακτήρα της αποφάσεως αυτής, οπότε μπορεί να αναστείλει τη σχετική διαδικασία προκειμένου να υποβάλει προδικαστικό ερώτημα στο Δικαστήριο δυνάμει του άρθρου 234 ΕΚ σχετικά με το κύρος της εν λόγω αποφάσεως. Στο πλαίσιο της μέριμνας ορθής απονομής της δικαιοσύνης, το εθνικό δικαστήριο θα μπορούσε επίσης να καθυστερήσει την έκδοση της αποφάσεώς του, εν αναμονή διακανονισμού, ως προς την ουσία, της εκκρεμούσας ενώπιον του Πρωτοδικείου υποθέσεως.

Κατά συνέπεια, στο πλαίσιο μιας διαδικασίας ασφαλιστικών μέτρων, στον αιτούντα τέτοια μέτρα εναπόκειται να αποδείξει ότι τα εσωτερικά μέτρα ένδικης προστασίας που του παρέχει το εθνικό δίκαιο, προκειμένου να αντιταχθεί στην ανάκτηση μιας κρατικής ενισχύσεως, δεν του επιτρέπουν την απο-

4. Η νομολογία κατά την οποία ο δικάζων κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων δικαστής εξετάζει, σε περίπτωση περισσοτέρων του ενός αιτούντων, εάν η ύπαρξη της οικονομικής ζημίας αποδεικνύεται όσον αφορά καθένα εξ αυτών, ασχέτως του αν πρόκειται για φυσικά ή νομικά πρόσωπα, βρίσκει τη θεμελίωσή της στην υποχρέωση που ο εν λόγω δικαστής υπέχει να εξετάσει, εφόσον υφίσταται οικονομική ζημία, τις ξεχωριστές, όσον αφορά σε κάθε περίπτωση περιστάσεις. Ειδικότερα, στις υποθέσεις όπου έχει αμφισβητηθεί η υποχρέωση επιστροφής μιας κρατικής ενισχύσεως από τους αποδέκτες, η προσβολή των δικαιωμάτων των προσώπων που έχουν κριθεί ως οι αποδέκτες κρατικών ενισχύσεων που έχουν κηρυχθεί ασύμβατες με την κοινή αγορά είναι συμφυής σε κάθε απόφαση της Επιτροπής επιτάσσουσα την ανάκτηση τέτοιων ενισχύσεων και δεν μπορεί να θεωρηθεί ως συνιστώσα, αυτή καθαυτή, σοβαρή και ανεπανόρθωτη ζημία, ανεξαρτήτως της συγκεκριμένης εκτιμήσεως της σοβαρότητας και του ανεπανόρθωτου χαρακτήρα της ιδιαίτερης προσβολής που προβάλλεται σε κάθε δεδομένη περίπτωση.

(βλ. σκέψη 97)